

వరప్రసాదము

శ్రీబాబాజీ సత్సంగాలలోని
జ్ఞాన భాగాలు

రసానుభూతి

భక్తుడు: గురువుగారూ! మమ్మల్ని మీరు (మా లక్ష్యంపై) దృష్టి పెట్టమని, మేము వేసే ప్రతి అడుగు మమ్మల్ని ఆ లక్ష్యం వైపుకు తీసుకెళ్తుందా లేదా అని తరచి చూసుకోమని, ఇంకా మేము చేస్తున్న పనుల్లో మాకు ఉపయోగపడనివి ఏమైనా ఉంటే అటువంటి వాటిని వదిలిపెట్టమని చెప్తుంటారు కదా, మరి కళల సంగతి ఏమిటి, మా జీవితాలలోని సౌందర్యం గురించి ఏమిటి, అవి కూడా మా అవసరంలో (లక్ష్యంలో) భాగమే కదా?

గోరూపుగోరు: మీరు మీదైన జీవితంలో, మీ మనస్సులో, శరీరంలో గల రసానుభూతిని ఆస్వాదించగలిగితే అంతకు మించి మనకు కావలసిన కళాఖండాలు ఏమున్నాయి? మనం చూస్తున్నాం, మనం ఆలోచిస్తున్నాం, మనం శ్వాసిస్తున్నాం, మనం ఎన్నో విషయాలను అనుభవిస్తున్నాం. అలా శ్వాసిస్తున్నది ఏమిటి? అలా చూస్తున్నది, ఆలోచిస్తున్నది, అలా అనుభవం పొందుతున్నది ఏమిటి? ఇక్కడ ఏమి జరుగుతోంది? ఎంత అద్భుతం (మిస్టరీ) అది! ఉన్నట్టుండి మనలో సంతోషం, అంతలోనే విచారం. మనలో పూర్తి అపనమ్మకం, మరుక్షణం అప్పటికప్పుడు మనకు ఎంతో నమ్మకం. కొంతమంది మనకు ఆనందాన్ని కలిగిస్తారు, కొంతమంది అయిష్టతను కలిగిస్తారు. ఇవన్నీ ఏమిటి? వీటిలోని సౌందర్యాన్ని చూడండి.

నా వరకు, మీలో ప్రతి ఒక్కరూ ఓ గొప్ప కళాఖండం! మనం బయట చూసే కళాకృతులన్నీ కేవలం మన స్వీయ (అంతరంగపు) ప్రతిబింబాలే. అవి దానిని (అంతరంగాన్ని) వివరిస్తాయి, దానికి అవి నీడలు వంటివి. మన అంతరంగాన్ని అవి చక్కగా ప్రతిబింబించినప్పుడు, దానికవి ప్రతిరూపాలైనప్పుడు, వాటిని అందమైన కళలుగా భావించడం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే మనం వాటిని చూసినప్పుడు, మన స్వీయ జీవితపు సౌందర్య అస్తిత్వాన్ని / రసానుభూతిని (వాటిల్లో) చూస్తాం.

నేను ముఖ్యంగా చెప్పేదేమిటంటే, దీనిని (మిమ్మల్ని మీరు) తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. ప్రతి ఒక్కరి మనస్సు, ప్రతి ఒక్కరి ఆలోచన, ప్రతి ఒక్కరి జీవితం ఇలా అన్నీ కళారూపాలే. నాకు, మీరందరూ అందమైన వివిధ రకాలైన కళాకృతుల మాదిరిగా కనిపిస్తారు - మైకలాంజిలో, లియోనార్డో డావెన్సీ సృజించిన వాటికంటే కూడా అందంగా!! (గురువుగారు నవ్వుతూ) అవును, అవి అందమైన కళాకృతులే. కానీ ఎందుకని మనం కాన్వాసు మీద రూపుదిద్దుకున్న దానిని చూసి ఆనందించినంతగా, దీనిని ఇక్కడ (తమ హృదయానికేసి చూపిస్తూ) అనుభూతి చెందలేకపోతున్నాం? ఇది ఎంతో వాస్తవమైనది. ఇదీ కళ! ఇదీ సౌందర్యం! ఇదీ రసానుభూతి!

శ్రీబాబాజీ, బోధన్, 2000

మైకలాంజిలో రూపొందించిన కళాకృతుల కంటే, ప్రతి ఒక్కరూ మైకలాంజిలో లాగా తమ స్వంత కళను (జీవితాన్ని) అనుభూతి చెందడానికి ప్రయత్నించడాన్ని నేను ఎక్కువగా ఇష్టపడతాను (గురువుగారు నవ్వుతూ). ఆయన (మైకలాంజిలో) తన కళను ఎంతగా అనుభూతి చెంది ఉంటాడో ఒక్కసారి ఆలోచించి చూడండి! అలాగే మీరూ మీ సృజనలను అనుభూతి చెందండి. ఇక్కడ ఎంతో కళ ఉంది - ఎంత అందం - ఎన్ని మనస్సులు - నేనిలా చెబుతున్నప్పుడు, ప్రతి మనస్సు వివిధ రకాలుగా ఆలోచిస్తుంది - ఒకరికి అర్థమవుతుంది, ఒకరికి “ఏమిటది?” అని ఓ సందేహం, ఒకరికి ప్రశ్నించాలంటే భయం, మరొకరు నిద్రమత్తుగా... దీనిలోని సౌందర్యాన్ని చూడండి.

భక్తుడు: బాబా మాకు జీవితంలో ప్రతిదీ ఇస్తున్నారు. ఇలా ఇస్తున్నప్పటికీ నేను కొన్నిసార్లు “ఇవన్నీ ఏమిటి? నేను ఇక్కడ ఉండకూడదు, నేను దూరంగా వెళ్ళిపోవాలి, ఈ సాంసారిక విషయాలన్నింటి నుండి తప్పుకొని గురువుగారి దగ్గర ఉండిపోవాలి” అనుకుంటూ బాబా ఇచ్చిన వాటన్నింటి నుండి దూరంగా వెళ్ళిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తుంటాను. ఇది నిజమైన భావనో లేక నేను చదివిన విషయాల నుండి ప్రోగు చేసుకున్న భావాల వలన కలిగిందో నాకు తెలియదు. లేకపోతే, ఇది జీవితంలో నాకు ఉన్నవాటిలోని సౌందర్యాన్ని చూడకుండా ఉండేటటువంటి ఒక రకమైన వ్యతిరేక భావమేమో?

స్వరూపుణ్ణి: అది ఏదైనా సరే, వేదాలంతటి గంభీరమైనదయినా కావచ్చు - అది గనుక ఒకవేళ మిమ్మల్ని నిస్తేజంగా, శుష్కంగా, రసానుభూతి లేకుండా చేస్తుంటే - దానిని వదిలిపెట్టేయండి, దాని మీద నుండి దృష్టి మరల్చండి! అలాగని అదేదో చెడ్డదని కాదు., కానీ అది మీలో ఆ అందం యొక్క ఎటుకను కోల్పోయేలా చేస్తుంటే దానివల్ల ఎటువంటి ఉపయోగం లేదు.

సమస్త శాస్త్రాలూ ప్రేమకు వ్యక్తీకరణలే - దానిని చూడటానికి ప్రయత్నించండి. వేదాలు, మంత్రాలు ఏమిటి? అవన్నీ ఋషులు, తత్త్వదర్శనులు తమ పారవశ్య బ్రహ్మనుభూతిలో వారు చేసిన ఉద్ఘోషలు, వారు పలికిన పలుకులు. (ఆ అనుభూతిలో) వారు నర్తించారు, కీర్తించారు. అవే మంత్రాలయ్యాయి. కాబట్టి యథార్థంగా చూస్తే, అవన్నీ ఏమిటి? అవి వారి తన్మయత్వానికి, పారవశ్యమైన ప్రేమకు, పరబ్రహ్మస్వరూపం పట్ల వారి ప్రేమకు - ఆ అనుభూతికి - దానిని మీరు ఏ పేరుతోనైనా పిలవండి - అన్ని శాస్త్రాలూ దానికి వ్యక్తీకరణలే.

మీరు వాటిని అలా చూస్తే వాటిల్లోని సౌందర్యాన్ని చూడగలుగుతారు. అలా కాకుండా కేవలం శాస్త్రాలను ప్రావీణ్యం కోసం అధ్యయనం చేస్తే మనం వాటిని రసహీనం చేస్తాం, ఇంకా మన అంతరంగాన్ని అర్థరహితంగా, ఉదాసీనంగా, అందాన్ని, ప్రేమను, పారవశ్యాన్ని, కళాత్మకతను అభినందించడానికి, ఆస్వాదించడానికి పనికిరాకుండా తయారుచేస్తాం. అది విజ్ఞానశాస్త్రం కాదు - నేను దానిని ఓ కళగా చూస్తాను. మహాత్ములు, ఋషులు వీరందరూ కళాభిజ్ఞులు. చివరికి భగవంతుణ్ణి కూడా ఓ కళాకారునిగా - “కవిహి”గా పేర్కొన్నారు. కాబట్టి ప్రతిదీ ఓ కళారూపమే. ఏదైతే హృదయాన్ని కదిలిస్తుందో అదే నిజమైన కళ!

స్వరూపుణ్ణి: దీనిని ఎప్పుడూ గుర్తుపెట్టుకోండి: ఇక్కడ ఇలా శిరిడీలో ఉండే సందర్భంగానీ, లేదా మరెక్కడున్నా సరే - మీకు ఎంత మంచి అవకాశం లభ్యమయిందో తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. చాలావరకు మీ చింతలు, కష్టాలు మీరు సృష్టించుకున్నవే, వాటికి అసలు అర్థమంటూ ఏమీ లేదు!

జీవితం చిన్నది. మీరు ఇక్కడ ఎందుకున్నారు అన్నదానికి ఎంత మాత్రమూ సంబంధం లేని విషయాలతో దానిని (జీవితాన్ని) వృథా చేసుకోవద్దు. మీ లక్ష్యాన్ని గుర్తుపెట్టుకోండి. అప్పుడు మీ జీవితమనే పుస్తకం మనస్సును రంజింపజేసే మంచి నవలలా కనిపిస్తుంది. లేకపోతే అది పాఠ్యపుస్తకంలా ఉంటుంది. దానిని పాఠ్యపుస్తకంలాగా చదవకండి - అది పాఠ్యపుస్తకమయితే అప్పుడు దానిలోని ప్రతి పదము, ఆ పదానికి అర్థం తెలుసుకోవాలి, దానిని వివరించాలి, మళ్ళీ

తిరిగి ఒప్పజెప్పాలి, అలా చెయ్యకపోతే మనం ఫెయిల్ అవుతాము (తప్పుతాము), కాబట్టి అక్కడ తప్పక చేయాలనే భావం ఉంటుంది. కానీ అదే ఒక నవలనుకోండి, దానిని ఎలా చదువుతాం? మనం ప్రతిదీ గుర్తుపెట్టుకుంటాం, దానిని ఆస్వాదిస్తాం, మనం దానిని ఇంకా గొప్పగా తిరిగి చెప్పగలం. ఈ జీవితం ఒక నవలవంటిది, ఓ అందమైన నవల! దీనిని ఎవరు వ్రాశారు? బాబా వ్రాశారు. మన జీవితానికి రచయిత ఆయన. దానిని చదవడానికి, ఆస్వాదించడానికి ప్రయత్నించండి - దానిని పాఠ్యపుస్తకం చెయ్యకండి.

స్టూడెంట్: మీరు ఏదో ఒక విషయంతో తాదాత్మ్యం చెంది, మిమ్మల్ని మీరు మర్చిపోయినపుడు - అక్కడ మీరు పొందే అనుభూతే రసానుభవం. సంస్కృతంలో దానిని రసానుభూతి అంటారు. ఉదాహరణకు, మీరు ఒక సినిమా లేదా ఒక నాటకాన్ని చూస్తున్నప్పుడుగానీ లేదా మంచి ఆసక్తికరమైన పుస్తకాన్ని చదువుతున్నప్పుడుగానీ, ఏం జరుగుతుందంటే మీరు అందులోని పాత్రలతో తాదాత్మ్యం చెందుతారు. ఆ పాత్రలతో కలిసి నవ్వుతారు, ఏడుస్తారు. మీరు ఫలానా అన్న విషయం మీరు మర్చిపోతారు. అలా అనుభవాన్ని పొందడం రసానుభూతి.

నేను తరచుగా విషాదభరితమైన సినిమాను దీనికి ఉదాహరణగా చెప్తుంటాను. రక్తసంబంధం అనే తెలుగు సినిమాను తీసుకుందాం - అది ఒక అందమైన విషాద గాథ. నాకు తెలిసినంతవరకు మామూలు మనిషన్నవారెవ్వరూ, చివరికి బండరాయిలాంటి మనస్సున్న వారైనా లేక అసలు భావోద్వేగాలే లేని విరాగులైనా సరే - ఆ సినిమాను చూసి ఏడవకుండా బయటకు రారు. ఆ సినిమాను చూడటానికి వెళ్ళి అక్కడ వెళ్ళి వెళ్ళి ఏడుస్తుంటారు. ఇంకా, వాళ్ళే బయటకు వచ్చి “ఆ సినిమాను చూడటానికి మళ్ళీ వెళ్ళాలి” అని చెబుతూంటారు. (నవ్వులు)

ఆ సినిమాను రెండు వందలసార్లు చూసిన ఒక వ్యక్తి నాకు తెలుసు. ఊరకనే అలా ఏడవటానికే అక్కడకు వెళ్ళేది (నవ్వులు). అది ఏమిటి? ఏడవటమన్నది అప్రియమైన అనుభవం. మరి ఆయన దానిని ఎందుకు కావాలనుకుంటున్నాడు? కారణమేమిటంటే అక్కడ ఆయన ఏడుస్తున్నప్పటికీ ఆ రసానుభూతిని పొందుతున్నాడు, ఆ అనుభూతి ఆయనకు అంత గొప్ప ఆనందాన్నిస్తోంది. అదే అందులోని అద్భుతం (మిస్టరీ). ఎవరైనా ఏడవాలని ఎందుకనుకుంటారు?

షేక్స్పియర్ వ్రాసిన హాస్యరచనలకన్నా విషాదాంత రచనలు ఎందుకంత ఎక్కువ ప్రాచుర్యం పొందాయి? ఎవరైనా షేక్స్పియర్ వ్రాసిన గొప్ప రచన గురించి చెప్పాలనుకుంటే విషాదాంత రచనలనే ఎందుకు ప్రస్తావిస్తారు? విషాదాంతాలే ఎందుకని? ఇతరులు బాధపడుతుంటే మనం సంతోషపడే మనుషులలోని క్రూరమైన స్వభావమా అది? కాదు. దానికి కారణం మనలోని క్రూర స్వభావం కాదు, అది ఒక రసానుభూతి కావడమే దానికి కారణం. ఎందుకంటే ఆ సినిమాను ఎవరైతే చూస్తున్నారో అతనూ ఏడుస్తున్నాడు - ఇతరులు బాధపడుతుంటే క్రూరుడనేవాడు ఏడవడు. అదే అందులోని తేడా!

భక్తుడు: నాకు ఏదైనా ఒక అందమైన అనుభూతి కలిగినపుడు, నేను దానిని అందరితో పంచుకోవాలనుకుంటాను. దాని గురించి ఎవరికైనా చెప్పాలి, దాని గురించి మాట్లాడాలి అని అనిపిస్తుంది. కానీ, నాకు సరైన పదాలు దొరకకపోవడంవల్ల దానిని పంచుకునేందుకు నాకక్కడ ఏమార్గమూ కనిపించడం లేదు.

స్టూడెంట్: కేవలం ప్రయత్నించడం మాత్రమే మీరు చేయవలసింది. అవును, మనం ప్రయత్నించాలి. ఆ ప్రేమను, రసానుభూతిని పొందినటువంటివారు - వారు కూడా అలానే ఎంతగానో ప్రయత్నించారు. ఈ వేదశాస్త్రాలన్నీ కూడా ఆ ప్రయత్నమే. వారి అనుభవాన్ని వారు వర్ణించడానికి ప్రయత్నించారు, కానీ వారికది సాధ్యపడలేదు. నేను దానిని వర్ణించలేను అని చెప్పారు, కానీ ప్రారంభంలోనే ఆ మాట చెప్పలేదు. ఆ అనుభవం వర్ణింపశక్యం కాదని వారికి తెలుసు. అయినప్పటికీ వారు దానిని వ్యక్తం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. ఎవరైనా కవిత్వం వ్రాసారంటే దానర్థం అసలైన

ఆ కవితాత్మకమైన ఆ అనుభూతిని వారు నిజంగా వర్ణింపగలిగారనిగానీ, ఆ అనుభవాన్ని నిజంగా పంచుకోగలిగారనీ కాదు - కానీ వాళ్ళు ప్రయత్నించారు. హృదయపూర్వకమై ఆ ప్రయత్న ఫలితమే కవిత్వం.

హిమాలయాలను చూస్తూ “అద్భుతం. ఎంత మనోహరంగా ఉన్నాయి? నేను వివరించలేను” అంటూ, ఇలా ప్రారంభంలోనే చేతులెత్తేసేవాడు కవి కాలేడు. దానిని వర్ణించడానికి ప్రయత్నించేవాడే కవి. “నిజంగా చెప్పాలంటే నేను దానిని వివరించలేను, కానీ నేను ప్రయత్నిస్తాను” అంటూ అతను తన కలాన్ని అందుకుంటాడు. అప్పుడతను ఒక వర్డ్స్ వర్త్ - ఒక ఆంగ్లకవిగా మారతాడు. ఆయన పదాలు ఎప్పుడూ విలువైనవిగానే ఉంటాయి. అందుకనే ఆయన వర్డ్స్ - వర్త్ (నవ్వులు).

ఆ పదాల వెనుక గల ఆ ఆర్తి, ఆ స్ఫూర్తి, ఆ మధనం, ఇవి ఉంటే చాలు. ఈ పరితాపమంతా పసిపాప ఏడవడం లాంటిది. ఆ ఏడుపుకు కారణం - అది చీమల్లాంటివి ఏవైనా కుట్టడంవల్లనా, పాల కోసమా, నిద్రలేకపోవడమా, బాగా ఉక్కగా ఉండటమా - పశ్చిమదేశాలలో అయితే బాగా చల్లగా ఉండటమా - ఇలా అది ఏదైనా సరే అదేమిటో తల్లికి తెలుసు. పసిపాప ఊరకనే అలా ఏడవాలని ఏడుస్తున్నా తల్లికి తెలుస్తుంది. దానర్థం ఏమిటి? అక్కడ పదాలేమన్నా ఉన్నాయో? “క్యార్..క్యార్..” (గురువుగారు పసిపాప ఏడుపును అభినయిస్తూ) అని వివిధ రకాల పద్ధతులలో, రాగాలలో సాగే ఏడుపుల వెనుక గల కారణం తల్లికి తెలుసు. “ఆ క్యార్..మనడం దాని కోసం, ఈ క్యార్..మనడం దీని కోసం” (నవ్వులు). నిజానికి, మొత్తం కవిత్వమంతా ఇటువంటి క్యార్..లే. దాని వెనుక గల ఆర్తిని తల్లి అర్థం చేసుకుంటుంది.

భక్తుడు: మనం ఎంపిక చేసుకునేదంటూ ఏమీ ఉండదు అనే అవగాహన కలగడానికి మనం గట్టిగా ప్రయత్నించాల్సిన అవసరముంది అని చెప్పడం సరైనదేనా? అది పరస్పరం విరుద్ధంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది.

సోపానం: నిజానికి ఆ పరస్పరవైరుధ్యాన్ని నువ్వు అనుభవించగలిగితే అది మంచిదే. అవును, అది పరస్పరం విరుద్ధమే. అందులో చాలా అందం ఉంది. అందులో అందం లేదా? అందుకనే కవిత్వంలోని అందమైన అంశాలలో అదీ (పరస్పర వైరుధ్యం) ఒకటి.

జీవితమనేది ఓ పుస్తకం, ఓ అందమైన కవిత. జీవితం యొక్క సౌందర్య రసానుభూతిని అనుభూతం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. మనం దానిని అలా చూసినపుడు జీవితమంతా అందమైన కవిత్వమవుతుంది. అవును! అది పరస్పరం విరుద్ధంగానే ఉంటుంది. అంతమాత్రాన అందులో వాస్తవం లేదని కాదు. అది వాస్తవమే. అది మీకు అంతటా కనిపిస్తుంది. ఉదాహరణకు, అరుణాచల - అది పరస్పర విరుద్ధమే. అరుణ అంటే గతిశీలము, అచల అంటే స్థిరంగా ఉండేది. స్థిరంగా ఉంటూనే గతిశీలం కావడం ఏమిటి? అది పరస్పర విరుద్ధం. కాబట్టి ఆ పరస్పర వైరుధ్యాన్ని అనుభూతి చెందండి, ఆస్వాదించండి. దానిని ప్రతిఘటించవద్దు. అది మీకు ఎన్నో అందమైన అనుభూతులను ఇస్తుంది. ఎన్నో అందమైన అనుభవాలను ఇస్తుంది. మీ జీవితాన్నంతా ఓ అందమైన కవితలాగా ఆస్వాదించండి. రమణమహర్షి ఎవరూ అడగకుండానే తమంతట తాముగా రచించిన “అరుణాచలపదికాన్ని” చదవండి. సాధారణంగా ఆయన ఎవరైనా అడిగితేనో లేదా ప్రశ్నించినప్పుడో మాత్రమే వ్రాసేవారు. కానీ ఒక్క “అరుణాచలపదికం” మాత్రం ఆయనకు వ్రాయాలనిపించి వ్రాశారు. నాకు అదే ఆయన నిజమైన కవిత - అదే ఆయన హృదయం అనిపిస్తుంది. అందులో ఎన్ని పరస్పర వైరుధ్యాలు కనిపిస్తాయో చూడండి! ఆయన దానిని ఆస్వాదించారు.

మనం ఓ మహోన్నత పర్వతాన్ని చూసినపుడు ఎలా ఉంటుందో అది అలా ఉంటుంది. పర్వతం మహోన్నతమైనదే, కానీ మీ సంగతేంటి? మనం చాలా చిన్నవాళ్ళం, కానీ అలా చిన్నగా ఉండటం దుఃఖదాయకమమైన విషయమా? దానికి సిగ్గుపడాలా? కాదు, అక్కడ మనం దానిని ఆనందిస్తాం! మనల్ని మనం మరచిపోయి అక్కడున్న మహోన్నతత్వాన్ని అనుభూతి చెందుతాం. మనం సద్గురు సన్నిధిలో ఉన్నప్పుడు జరిగేది సరిగ్గా అదే - మనం అల్పులం అనే అనుభూతిని

ఆనందించడం. అందుకే ఆయనను 'గురువు' అని పిలుస్తారు. 'గురు' అంటే పెద్దది అని. ఎంత పెద్ద అనంటే మనం చాలా అల్పం అనే భావన కలిగిస్తారు- అలా అని మనల్ని తక్కువ చేస్తారని కాదు. మనం దానిని ఆస్వాదిస్తాం. మళ్ళీ అది పరస్పర విరుద్ధమే. ఆ ఆనందభావన, దాని రసానుభూతి, అదే మనకు మన సద్గురువుకు గల సంబంధం. ప్రతి చోటా సౌందర్యముంది, ప్రతి చోటా కవిత్వముంది!

“శరణ్యరత్నము” గతసంచికల కొరకు <http://saipatham.saibaba.com/>
శ్రీసాయిబాబా సచ్చరిత్ర, ప్రబోధాలను సమగ్రంగా దర్శించడానికి www.saibaba.com ను సందర్శించండి.